

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

De mixtura motuum iracundiæ. Capvt XXXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

posthac amariorem experieris. Hæc fere ad verbum è Græco expressa. Deinde,

Corrupta est autem, non solum mens tua, sed cum eadem virgineum corpus scædissima libidine contaminatum. Et horrendum illud, quod pudet me dicere, sed tamen piget tacere, ardet enim velut ignis ossibus ipsis, & medullis adhærescens, nec diutius sustinere possum, *sublatis membris Christi, fecisti membra meretricis.*

Ambr. ad virgin. lapsam cap. 2. Si modo eius est quod vix credibile.

Ambros. in reprehensio- nibus Basilio acrior.

G. 9.

In eodem genere longè acerbior est D. Ambrosius. *Vnde incipiam?* quid proximum? quid ultimum dicam? Bona commemorem, quæ perdidisti. An mala desceam, quæ inuenisti? Eras virgo in paradiso Dei, utique inter flores Ecclesiæ, eras sponsa Christi, eras templum Dei, eras habitaculum Spiritus sancti. Et quotiens dico eras, necesse est, vt totiens ingemiscas, quia non es, quod fuisti. Incedebas in Ecclesia, tanquam columba illa, de qua scriptum est: Pennæ columbæ deargentatæ, & posteriora dorsii eius in pallore auri: splendebas, vt argentum, fulgebas, vt aurum, quando cum sincera conscientia procedebas. Eras tanquam stella radians in manu Domini, nullum ventum, nullas nebulas pertimescebas. Quæ ista subitanea conuersio? Quæ ista repentina mutatio? De Dei virgine facta es corruptio sathanae, de sponsa Christi scorum execrabile, de templo Dei fanum immunditiæ, de habitaculo Spiritus sancti, tugurium diaboli. Deinde,

Væ tibi misera, & iterum væ, quæ tanta bona parui temporis luxuria perdidisti. Quam tibi spem apud Christum Domini reliquisti, cuius membra tollens, fecisti membra meretricis. Mox ad corruptiorem conuertit orationem.

De te autem, quid dicam? Fili serpentis, minister Diaboli, violator templi Dei, qui vno scelere, duo crimina perpetrasti, adulterium utique, & sacrilegium: Sacrilegium plane,

Orat. 4. 296.

ΤΙΣ ἰφουσίσεις, καὶ ἀντιφουσίσεις ἃς ὁ δαυμάσιος ἐκείνος, καὶ τὰ ἡμέτερα διασύρων τοῖς Γραιδοῖς ἀντεπέδεικνυτο, τὸ ἐπιούμιον πῦρ ἀνάπλων, πῦρ λόγῳ δὴ Ἐμῆ; ἢ καλὸν γε τὸ Ρωμαίων βασιλεὺς τὰς γνάβυς ὄραν ἀσχημονέσας, καὶ γέλωτα πο-

vbi vas Christo oblatum Domino dicatum, dementi temeritate polluisti. Balthasar ille Rex Perfarum, qui in vasis Domini, quæ de templo Hierosolymis fuerant à Patre eius ablata, bibere cum suis amicis, & concubinis vsurpauit, ipsa nocte Angelii manu percussus crudeli morte punitus est. Quid de te arbitraris perditæ pariter, & perditor, & cætera.

Balthasar rex puni- tur.

Hæc verò etiã aduersus lapsam grandia sunt, & horrore plena. *Cesset, cesset iam violentia signentum, cesset ruboris argumentum, vbi toties membra illa dicata Christo, scelerato mœcho suis visceribus polluenda præbuiti.* Horret animus, mens tabescit, cum ad adytum sceleris peruenitur. Nam, & Medicus quamuis fortis sit animo, cum altius tamen secat vulnus, puto ex parte aliqua sustinebit horrorem. Heu perditæ, iamne intelligis omnes tibi vias excusationis omnimodis claudas? Iamne sentis, quantum tibi mali, & in carne, & in anima, nefaria libido contulerit. Non istam de te confusionem tuus expectauerat pater, qui te sibi singularem gloriam computabat. Non hunc luctum, & has lachrymas ex te sibi nasci crediderat mater, quæ partus sui gemitum per tuam virginitatem consolabatur, &c.

Ad summum post increpationes adhibet salutaria remedia.

De mixtura motuum iracundiæ.

CAPVT XXXV.

MORUS iracundiæ nonnunquam cum Sacerdotino, hoc est acri, atque mordaci risu præclare temperatur. Et hoc quidem vehiculo tubnixus affectus, aduersarios in inuestiuis vehementius afficit, atque deridendos præbet. Minus autem ad auditorum iracundiam excitandam valet, quam miserationis temperies. Hoc genere acerbè inuectus D. Gregorius in Iulianum.

motus iracundiæ quomodo temperatur.

IAM sufflationes, & reflationes, quas admirandus ille vir, doctrinæque nostræ fugilator vetulis mulierculis in contrarium ostentabat, altaris ignem accendens, quo tandem orationis loco ponemus? Præclarum enim profecto erat, Imp. Romani buccas indecore tumentes cernere, risumque ingentem non externis tantum, sed his etiã, qui-

Iracundiæ motus mixtura cum risu mordaci.

λὺν παρέχουσα, οὐ τῆς ἐξώθεν μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς οἷς ταῦτα ἀρέσκον αἴετο. τὴν Ἀθλιαν δὲ οὐκ ἔκχε, τὴν εὐαδὲ δὲ οὐδὲν ὅτι τοῖς αὐλοῖς κατῆράσατο οἷς ἐνατῆμονίονσαν ἑαυτὴν κατεμάθανε, ἀντ' ἐσοπίου χρησαμένη τῷ ὕδατι. τὰς δὲ πρωτόσεις, καὶ φιλοτισίας, ἀεὶ δημοσίαι τὰς πόρναις ἀντιπρῆβντο ὑποκολλέπων τὸ ἀσελγές, μυσηρίδ σχήματι. πᾶς οὐ θαυμάζει.

bus hac ratione placere se putabat excitantes. Minervam autem suam tibias execratam non audiebat, postquam aquis speculi vice usq, eas dedecori sibi esse prospexit. Propinaciones verò, & pocula, quibus meretrices palam, publiceque poscebat, vicissimque poscebatur, mysterij obtentu petulantem libidinem obuelans, quis non laude, & admiratione prosequatur?

Hæc, inquam, magis fatigant aduersarios, si d non aque odium iritant auditorum. Alia est mixtura motus iracundiæ, cum affectu miserationis. Est enim ad iram concitandam efficacissima narratio aliqua, aut deploratio rei funesta, & crudelis. Atque ex ardore doloris animus, ad iracundiam facili nutu propensus delabitur. Hoc artificioso vsus est M. Antonius, cum ad vltionem Cæsaris P. R. sollicitaret animos, neque enim in peroratione, vbi vehementior est oratio, maledictis in interfectores sæui, sed tragicam Cæsaris, mortem, quanta potest verborum miseratione deplorat, quo modo dolorem primum flebilem, deinde iracundiam & furorem concitauit, Sic igitur ille apud Dionem.

Σὲ δ' οὕτως οἱ Ζῆες ἀπέκτειναν οἱ φίλοι. Tene tam miserandè contrucidarunt amici.

Iam καὶ νῦν ἐν ἀγορᾷ πρόκεισται ἐσφαμένῳ δὲ ἡς πολλακίς ἐπαμπεύσας ἐσφαμένῳ, καὶ ἐπὶ τῷ βήματι ἐρρίψαι κατεζωμένῳ ἐφ' οὐ πολλακίς ἐδημηγόρησας. laces in foro iugulatus, in quo nuper coronatus triumphabas. Mactatus, & proiectus ad suggestum, e quo tam sæpe ad populum perorasti.

Postremò conuersus ad cadauer. Οἱ μοι πιλίων ἡμαρτομένων, ὡς πολλῆς ἐσπασρα γμένης, ἦν ἐπὶ τῷ μόνον ὡς εἶκεν ἔλαβες ἐν ἐν ταύτῃ σφραγῆς.

Heu me canos tuos sanguine cruentatos! Heu tunicam discerptam, & dilaceratam, quam ad id solum sumpteras, vt in ea moreris. Non tuit opus longa in interfectores oratione, satis dolor, satis lacera vestis, & cruor loquebantur. At dices, quod si odium in vitium aliquod sic concitandum, vbi præsertim istæ imagines externæ, casus miserabiles, noui atque inopinati non suppetunt, quid tandem erit præstandum? Artis est eximia, ea plerumque suggerere, quæ rerum natura denegauit, & fictas imagines, quibus sensus impellantur, quantum locus, prudentiaque patietur conformare. Qua in re admirabilis est D. Ioannis Chrysostomi industria, qui cum ad detestatiorem iurifurandi commouere vellet auditores, Ioannis Baptistæ caput pallidum, & cruentum, in orationis imagine producit, manibus termè palpandum, & domum asportandum suis auditoribus præbet. Vocem deinde illi tribuit. Me iurifurandum interfecit inanis odio habete interfectorem meum. Dignus est locus, qui integer exseribatur.

D. Ioan. Chryso. in motibus industria.

Oratio An. AM' οὗτος ὁ πατήρ, οὗτος ὁ ἀρχιερεὺς, ὁ ἀτονῆ in su- σουλῶ, ὁ ἥρωες, ὁ θεὸς τῶν ἡνικεν, οἱ μοι τέθνηκεν. Vide, quo pondere ista colliguntur. Is pater, Is Pontifex. Is Sanctus. Is Heros. Is Deus mortuus est Heu me miserum mortuus est. Deinde modum explicat stupendæ mortis, & indignæ, ἐν τῷ τῆς ἐπιβουλεύσεως, ὁ καὶ ἐς Βρετανιὸν ἀσφελῶς σφατεύσας. Non morbo, non vulnere, non casu repentino abreptus, sed inter præcænia ciuitatis insidijs occisus, qui ad extremas vsq; Britannię oras saluus, & incolumis bellum duxerat. Et ista plena sunt affectus ἀσπίδῳ, εὐπρόλεμῳ. Ἰ' υμνός ὁ εἰρηστωσιός. πρὸς τῆς δικαστηρίοις ὁ δίκασίς. πρὸς τῆς ἀρχαῖς ὁ ἀρχῶν. Inermis, ille bellicosus. Nudus, ille pacificus. Ad tribunal peremptus iudex. In curia, princeps curiæ.

Μοχ πῶ δ' ἦτά Γε Κῆσοι φιλανθρωπία, πῶ δ' ἡ ἀσουλία, πῶ δ' οἱ νόμοι.

Quid tibi proffit Cæsar humanitas? quid sanctitas? quid leges? Et

